

Prominutí zmeškání lhůty

Ustanovení § 2 odst. 1 lex covid doplňuje okruh důvodů pro prominutí zmeškané lhůty účastníku řízení (jeho zástupci) k provedení procesního úkonu, jak jej obecně vymezuje § 58 odst. 1 o. s. ř., a to s ohledem na výjimečnou situaci založenou dopadem mimořádných protiepidemických opatření. K tomu ovšem musí být současně splněny tyto podmínky: účastník řízení (jeho zástupce) zmeškal lhůtu z omluvitelného důvodu, tento omluvitelný důvod musí spočívat v mimořádném opatření při epidemii koronaviru SARS CoV-2, který účastníkovi (zástupci) znemožnil nebo podstatně ztížil úkon učinit, a který by – nebýt nouzového stavu – jinak jako omluvitelný důvod ve smyslu § 58 odst. 1 o. s. ř. neobstál. Tehdy lze prominout i lhůtu, u níž zákon takový postup vylučuje [např. lhůta k podání dovolání (§ 240 odst. 2 věty první o. s. ř.), lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (§ 247 odst. 1 o. s. ř.), lhůty ve vykonávacím řízení (§ 254 odst. 2 o. s. ř.)]. K prominutí zmeškání lhůty tak nemají soudy automaticky přistupovat toliko pro existenci mimořádného opatření samotného, nýbrž je zapotřebí v každém jednotlivém případě tvrdit a prokázat, že účastníku řízení (jeho zástupci) bylo konkrétními dopady mimořádného opatření do jeho poměrů „znemožněno nebo podstatně ztíženo“ provedení zmeškaného úkonu (omezení plynoucí z mimořádných opatření (ve smyslu § 1 lex covid) mělo (podstatný) negativní vliv na schopnost účastníka úkon učinit). Personálně a organizačně omezený chod advokátní kanceláře v době nouzového stavu sám o sobě nelze považovat za důvod omluvitelný, který by spočíval v mimořádném opatření při epidemii a který by znemožnil či podstatně ztížil zástupci účastníka včas podat odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 373/2021-613 ze dne 24.3.2021)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobkyně: O. B., narozená XY, bytem XY, zastoupená JUDr. K.K., Ph.D., advokátkou se sídlem P., proti žalovaným: 1. Fakultní nemocnice Olomouc, se sídlem O., 2. Urologická ordinace s. r. o., se sídlem Š., obě zastoupené JUDr. K.V., advokátem se sídlem O., za účasti Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group, se sídlem P., jako vedlejší účastnice na straně žalovaných, o 1 000 000 Kč, vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 11 C 211/2016, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 29. 9. 2020, č. j. 75 Co 275/2020-575, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Olomouci usnesením ze dne 24. 7. 2020, č. j. 11 C 211/2016-552, zamítl návrh žalobkyně na prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání proti rozsudku téhož soudu z 10. 3. 2020, č. j. 11 C 211/2016-503. Vyšel ze zjištění, že tento rozsudek byl podle informačního systému doručen zástupkyni žalobkyně do datové schránky dne 10. 4. 2020 v 03:32:15 hodin, poslední den lhůty k podání odvolání tak připadl na 27. 4. 2020 (patnáctý den lhůty byla sobota 25. 4. 2020). Žalobkyně nijak neprokázala své tvrzení o technické chybě informačního systému datových schránek. Soud prvního stupně neshledal ani žádný omluvitelný důvod podle zákona č. [191/2020](#) Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastnící se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu (dále též jen „lex covid“), spočívající v mimořádném opatření při epidemii koronaviru SARS CoV-2, pro který by bylo žalobkyni nebo její zástupkyni znemožněno nebo podstatně ztíženo úkon učinit; za takovou okolnost nelze považovat pouze omezený chod advokátní

kanceláře.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci usnesením ze dne 29. 9. 2020, č. j. 75 Co 275/2020-575, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. V odůvodnění uvedl, že z ustanovení § 17 odst. 3 zákona č. [300/2008](#) Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, vyplývá, že dokument, který byl dodán dodatové schránky, je doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba, která má s ohledem na rozsah svého oprávnění přístup k dodanému dokumentu. Předmětný rozsudek byl zástupkyni žalobkyně doručen dne 10. 4. 2020 v 03:32:15 hodin, kdy se do datové schránky přihlásila oprávněná osoba podle § 8 odst. 1 a 4 uvedeného zákona. Byť se jedná o den a dobu neobvyklou, má zástupkyně žalobkyně ke své datové schránce zcela neomezený přístup, přičemž není rozhodné, zda se jedná o státní svátek, den pracovního klidu či noční dobu. Potvrzení o dodání a doručení do datové schránky je třeba považovat za veřejnou listinu, proto pokud žalobkyně zpochybňuje doručení dne 10. 4. 2020, bylo na ní, aby toto své tvrzení prokázala, což není možné pouze obecným odkazem na technickou poruchu systému či tvrzením o omezené činnosti advokátní kanceláře po dobu nouzového stavu. Zástupkyni žalobkyně nic nebránilo podat odvolání včas, má povinně aktivovanou datovou schránku a se soudem může komunikovat dálkově. Sama skutečnost, že nezaznamenala doručení předmětného rozsudku dne 10. 4. 2020, ale až dne 14. 4. 2020, není omluvitelným důvodem umožňujícím prominutí zmeškání lhůty k podání odvolání.

Proti tomuto usnesení podala žalobkyně dovolání, jehož přípustnost dovozuje z § 237 o. s. ř. tím, že rozhodnutí závisí na vyřešení otázek procesního práva, které v rozhodování Nejvyššího soudu dosud nebyly vyřešeny, tj. zda je možné v rámci žádosti o prominutí zmeškání lhůty podle § 58 odst. 1 o. s. ř. shledat jako omluvitelný důvod pro zmeškání zákonem uložené lhůty, že na straně zástupkyně žalobkyně došlo k chybě v systému zpracování došlé elektronické pošty; zda je možné v rámci žádosti o prominutí zmeškání lhůty podle § 58 odst. 1 o. s. ř. posoudit jako omluvitelný důvod omezení provozu činnosti kanceláře zástupce účastníka z důvodu vyhovění opatřením vydaným v souvislosti s nouzovým stavem, který byl v České republice vyhlášen; zda je omezení činnosti zástupce účastníka řízení mimořádným opatřením při epidemii a lze v tomto spatřovat podstatné ztížení učinění úkonu. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 1650/2015 má za to, že v daném případě nastala událost (pochybení systému při stažení doručené datové zprávy), kterou nemohla předpovídat a znemožnila jí tak včas učinit úkon spočívající v podání odvolání. Toto pak bylo umocněno aktuální zdravotní situací, která měla vliv i na fungování kanceláře zástupkyně žalobkyně. Při běžném provozu kanceláře by se zde nacházel stálý počet zaměstnanců, avšak při jejich nižší přítomnosti na pracovišti, kdy bylo nutné vykonat stejný rozsah práce, bylo podstatně ztíženo odhalit i chybu, ke které došlo v počítačovém systému. Odvolací soud proto pochybil, pokud se nezabýval důvody pro prominutí zmeškání lhůty a nedovodil, že žalobkyni popsaná situace může být důvodem omluvitelným ve smyslu zákona č. [191/2020](#) Sb. Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) dospěl k závěru, že dovolání, jež bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenou advokátkou ve smyslu § 241 o. s. ř., je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro právní otázku, zda omezený chod advokátní kanceláře v době vyhlášení nouzového stavu z důvodu epidemie koronaviru SARS CoV-2 lze považovat za omluvitelný důvod umožňující prominutí zmeškání lhůty ve smyslu § 2 odst. 1 lex covid, která nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud vyřešena. Dovolání není důvodné.

Nesprávné právní posouzení věci může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. [191/2020](#) Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie

koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu, nouzovým stavem se pro účely tohoto zákona rozumí nouzový stav vyhlášený v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona o bezpečnosti České republiky vládou České republiky v roce 2020 z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu nového koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky.

Podle odstavce 2 tohoto ustanovení mimořádným opatřením při epidemii se pro účely tohoto zákona rozumí a) krizové opatření podle § 2 písm. c) krizového zákona přijaté vládou České republiky v době nouzového stavu, b) mimořádné opatření vydané v roce 2020 Ministerstvem zdravotnictví na základě § 69 odst. 1 písm. b) nebo § 69 odst. 1 písm. i), § 69 odst. 2 a § 80 odst. 1 písm. g) zákona o ochraně veřejného zdraví a podle § 2 zákona č. [94/2021](#) Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, k ochraně obyvatelstva a prevenci nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2, c) mimořádné opatření vydané v roce 2020 krajskou hygienickou stanicí na základě § 69 odst. 1 písm. b), § 69 odst. 2, § 82 odst. 1 a § 82 odst. 2 písm. m) zákona o ochraně veřejného zdraví k zamezení dalšího šíření onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem SARS CoV-2.

Podle § 2 odst. 1 tohoto zákona zmeškal-li účastník nebo jeho zástupce v občanském soudním řízení lhůtu k provedení úkonu z omluvitelného důvodu spočívajícího v mimořádném opatření při epidemii, které účastníkovi nebo jeho zástupci znemožňovalo nebo podstatně ztěžovalo úkon učinit, promine soud zmeškání této lhůty podle § 58 občanského soudního řádu i v případech, ve kterých to zákon jinak vylučuje.

Podle § 58 odst. 1 o. s. ř. soud promine zmeškání lhůty, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do patnácti dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon.

Z této úpravy je zřejmé, že ustanovení § 2 odst. 1 lex covid doplňuje okruh důvodů pro prominutí zmeškané lhůty účastníku řízení (jeho zástupci) k provedení procesního úkonu, jak jej obecně vymezuje § 58 odst. 1 o. s. ř., a to s ohledem na výjimečnou situaci založenou dopadem mimořádných protiepidemických opatření. K tomu ovšem musí být současně splněny tyto podmínky: účastník řízení (jeho zástupce) zmeškal lhůtu z omluvitelného důvodu, tento omluvitelný důvod musí spočívat v mimořádném opatření při epidemii koronaviru SARS CoV-2, který účastníkovi (zástupci) znemožnil nebo podstatně ztížil úkon učinit, a který by - nebýt nouzového stavu - jinak jako omluvitelný důvod ve smyslu § 58 odst. 1 o. s. ř. neobstál. Tehdy lze prominout i lhůtu, u níž zákon takový postup vylučuje [např. lhůta k podání dovolání (§ 240 odst. 2 věty první o. s. ř.), lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu (§ 247 odst. 1 o. s. ř.), lhůty ve vykonávacím řízení (§ 254 odst. 2 o. s. ř.)]. Z toho vyplývá, že k prominutí zmeškání lhůty nemají soudy automaticky přistupovat toliko pro existenci mimořádného opatření samotného, nýbrž je zapotřebí v každém jednotlivém případě tvrdit a prokázat, že účastníku řízení (jeho zástupci) bylo konkrétními dopady mimořádného opatření do jeho poměrů „znemožněno nebo podstatně ztíženo“ provedení zmeškaného úkonu; jinými slovy řečeno, že omezení plynoucí z mimořádných opatření (ve smyslu § 1 lex covid) mělo (podstatný) negativní vliv na schopnost účastníka úkon učinit.

S dovolatelkou lze obecně souhlasit, že v době těsně po (prvním) vyhlášení nouzového stavu na našem území z důvodu epidemie koronaviru SARS CoV-2 byla Česká republika a její obyvatelstvo takřka paralyzováno novou situací, pozornost většiny se soustředila na ochranu zdraví, omezení sociálních kontaktů a uspokojování základních životních potřeb. Jako patrně každý byla i zástupkyně žalobkyně vtažena do víru těchto nepříjemných událostí, což se mohlo reálně projevit tím, že ona a zaměstnanci její advokátní kanceláře v rámci snahy o omezení kontaktů „na živo“ chodili do práce tzv. na směny či pracovali z domova. Na druhou stranu však zástupkyně žalobkyně jako advokátka

má k dispozici prostředky plnohodnotné dálkové komunikace (zaručený elektronický podpis, datovou schránku), pomocí nichž by měla být schopna - i během mimořádných okolností, jakým je nouzový stav na celém území České republiky a obsah vydávaných mimořádných opatření - komunikovat s orgány veřejné správy takto pohodlně „na dálku“, a to v podstatě kdykoli a kdekoli (samozřejmě za podmínky internetového připojení). Zástupkyně žalobkyně však ani netvrdila žádné výjimečné okolnosti znemožňující jí tímto způsobem komunikovat se soudy, přijímat písemnosti a odesílat podání včas (např. že by mimořádné opatření bylo tak náhlé, že jí neumožnilo přizpůsobit svou činnost požadovaným omezením, případně též pro karanténu či onemocnění postihující ji i ostatní zaměstnance advokátní kanceláře). Její argumentace, že v advokátní kanceláři byl v inkriminované době pouze omezený počet zaměstnanců a některý z nich neodhalil tvrzenou chybu v čase doručení rozsudku soudu prvního stupně, svědčí spíše o subjektivní chybě pověřeného zaměstnance (případně o nedostatečném zorganizování chodu kanceláře za nestandardních okolností), než o objektivní nemožnosti „pohlídat si lhůtu“ k podání odvolání. Byť lze najít jisté pochopení pro tuto nelehkou situaci, nelze ji ani zdaleka považovat za natolik výjimečnou (mimořádnou), aby jí byla narušena právní jistota ostatních účastníků řízení. Výklad podávaný dovolatelkou by vedl k neudržitelnému důsledku, který zákon jistě nesledoval, že již samotné personální či organizační omezení chodu advokátní kanceláře by vždy zakládalo důvod k prominutí zmeškané lhůty, čímž by se procesní lhůty fakticky plošně prodlužovaly.

Považuje-li dovolatelka za tzv. omluvitelný důvod technickou poruchu informačního systému datových schránek, má takto vymezená otázka podklad toliko v rovině tvrzení. Omluvitelný důvod zmeškání lhůty přitom musí účastník, který se jej ke svému prospěchu dovolává, nejen tvrdit, ale též prokázat, aby se vůči němu nepříznivé důsledky zmeškání lhůty neuplatnily. Sám závěr o neunesení důkazního břemene v tomto směru, ke kterému dospěly soudy obou stupňů, pak pro svou skutkovou povahu nepodléhá dovolacímu přezkumu (§ 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 o. s. ř.). Úsudek o neunesení důkazního břemene je závěrem skutkovým, nikoliv právním (srovnej např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2011, sp. zn. 32 Cdo 4165/2010, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 9. 10. 2013, sp. zn. 28 Cdo 1858/2013).

Lze uzavřít, že personálně a organizačně omezený chod advokátní kanceláře v době nouzového stavu sám o sobě nelze považovat za důvod omluvitelný, který by spočíval v mimořádném opatření při epidemii a který by znemožnil či podstatně ztížil zástupkyni žalobkyně včas podat odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně. Napadené rozhodnutí je tedy z pohledu uplatněného dovolacího důvodu věcně správné, a Nejvyšší soud proto dovolání žalobkyně podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)

- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)